

HydroAkademia – warsztaty stacjonarno-terenowe wspierające realizację działań ochrony siedlisk hydrogenicznych oraz adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu

Program szkolenia nr 8 z udziałem pracowników RDLP Wrocław

Termin: 4-6 maja 2026 r.

Miejsce: Nadleśnictwo Zdroje, Hotel Zieleniec, Zieleniec 134, Duszniki-Zdrój

Poniedziałek, 4 maja – część terenowa

9:00-10:00	Przyjazd do ośrodka i rejestracja uczestników
10:00	Zbiórka w autokarze i wyjazd grupy
10:15-13:00	<u>Rezerwat przyrody Torfowisko pod Zieleńcem</u> Kompleks torfowisk wysokich i przejściowych położony w rezerwacie przyrody Torfowisko pod Zieleńcem. Bagna cechują się dużą miąższością torfu i zaburzeniem układu hydrologicznego związanym z około 200-letnim oddziaływaniem systemu odwadniającego. Pomimo tego, na stanowisku występuje wiele chronionych i wymierających gatunków roślin. Zagadnienia: funkcjonowanie ekosystemów bagiennych, wpływ melioracji odwadniających na funkcjonowanie torfowisk, konieczność ekohydrologicznego podejścia do ochrony torfowisk, metody tamowania odpływu wody rowami odwadniającymi w terenie górskim, szanse zachowania i/lub odtworzenia roślinności torfowiskowej.
13:30-14:30	Obiad w terenie (prowiant z obiektu/hotelu)
15:00-17:00	<u>Torfowiska koło miejscowości Spalona</u> Górskie młaki w rejonie miejscowości Spalona o charakterze torfowisk niskich, miejscami z nawiązaniem do torfowisk przejściowych. Niewielka miąższość torfu zwiększa ich podatność na degradację na skutek odwodnień, a dodatkowym zagrożeniem jest niszczenie mechaniczne na skutek wypasu. Zagadnienia: znaczenie młak dla ograniczania spływu wód ze zlewni, metody ochrony torfowisk o bardzo płytkich pokładach torfu, trudności związane z ochroną ekosystemów bagiennych na gruntach prywatnych, ochrona gatunkowa metodą ochrony siedlisk. W miarę możliwości czasowych – również inne obiekty w okolicy.
Po godzinie 17:00	Powrót do hotelu
18:30-21:00	Kolacja

Wtorek, 5 maja – część stacjonarna

7:30-9:00	Śniadanie
9:00-9:30	<p>Przedstawiciel/ka CKPŚ – Powitanie i wprowadzenie do projektów adaptacji lasów do zmian klimatu na nizinach oraz „Lasów dla mokradeł”</p> <p>Wiktor Kotowski: Projekty hydrogeniczne Lasów Państwowych – synergia wdrażania, zasady współpracy instytucji partnerskich</p> <p>Maciej Szczygielski: Projekt Wetlands Green Life – dotychczasowe działania, plany i synergia z pozostałymi projektami</p>
9:30-10:30	<p>Wiktor Kotowski: Czym są mokradła, jak się różnicują i jakie są cele ich ochrony i restytucji?</p> <p>Typy mokradeł, torf i proces torfotwórczy, znaczenie torfowisk w regulacji klimatu i retencji wody, mokradła nietorfowe, znaczenie uwodnienia, trofii i czynników ją limitujących, skutki odwodnienia i eutrofizacji dla procesów glebowych, emisji gazów cieplarnianych i gatunków. Efekty mikroklimatyczne – ewapotranspiracja i efekt oazy, znaczenie roślinności dla obiegu i retencji wody, skutki odwodnienia i osiadania torfowisk, skala utraty wody w krajobrazie.</p>
10:30-10:45	Przerwa kawowa
10:45-11:45	<p>Mariusz Sojka: Retencja wód powierzchniowych i podziemnych: zagadnienia hydrologiczne</p> <p>Czym jest retencja i czemu służy? Retencja powierzchniowa a podziemna, Retencja zbiornikowa – za i przeciw, retencja korytowa, retencja podziemna – dlaczego ma znaczenie, jak ją obliczyć i zmaksymalizować? Jak dobrać działania retencyjne do typu obiektu, jak zaprojektować działania na poziomie całej zlewni?</p>
11:45-12:00	Przerwa kawowa
12:00-13:30	<p>Jan Kucharzyk: Metody ochrony i restytucji mokradeł – czym się kierować przy doborze strategii działań?</p> <p>Ochrona bierna, ochrona czynna, restytucja przyrodnicza. Zatrzymywanie odpływu w rowach – zastawki, progi, likwidacja i częściowe zasypywanie rowów; usuwanie murszu jako metoda obniżania trofii i poprawy warunków wodnych, wykorzystanie murszu i rozłożonego torfu do wypełniania rowów; usuwanie drenów podziemnych; odtwarzanie rzek i podnoszenie rzędnej dna; rumosz drzewny jako element spowalniania odpływu; transfer gatunków – nasiona, siano, fragmenty darni. Ochrona czynna stabilizująca i wspomagająca: koszenie i odkrzaczanie – kiedy ma sens?</p>
13:30-14:30	Obiad
14:30-15:30	<p>Jan Kucharzyk: Problemy w identyfikacji i ocenie stanu siedlisk mokradłowych i ich wpływ na skuteczność działań ochronnych</p> <p>Problemy interpretacyjne w zakresie identyfikacji oraz oceny stanu mokradłowych siedlisk przyrodniczych i ich wpływ na planowanie działań ochronnych i ich skuteczność.</p>
15:30-15:45	Przerwa kawowa
15:45-16:30	Wiktor Kotowski: Krajobrazowe podejście do diagnozy stanu

	<p>i planowania odtwarzania mokradł Zależności między różnymi typami mokradł w krajobrazie, strefowość, przepływy wody w krajobrazie i przepływ wody w torfowisku, torfowisko jako lokalna baza drenażu. Rekonstrukcja i interpretacja zmian w hydrologii krajobrazu pod wpływem rozwoju i degradacji mokradł.</p>
16:30-17:30	<p>Mariusz Czop: Nowoczesna gospodarka wodna w leśnych zlewniach górskich Lasy wodochronne jako tereny leśne tworzone i utrzymywane w celu formowania zasobów wodnych. Praktyczne aspekty oceny bilansu wodnego leśnych zlewni górskich. Nowoczesne systemy monitoringu wodnego w zlewniach górskich. Modelowanie warunków krążenia i formowania się składu chemicznego wód w zlewniach górskich. Identyfikacja głównych zagrożeń i potrzeb w zakresie poprawy warunków wodnych leśnych zlewni górskich i lasów wodochronnych. Optymalne warunki tworzenia i ochrony lasów wodochronnych.</p>
17:30-18:00	Podsumowanie, pytania, dyskusja
19:00-20:00	Kolacja

Środa, 6 maja – część terenowa

7:30-9:00	Śniadanie
9:00-10:30	<p>Mariusz Czop: Nowoczesne metody poprawy bilansu wodnego w leśnych zlewniach górskich Przegląd rozwiązań opartych na naturze (ang. <i>nature based solutions</i>) do zastosowania w leśnych zlewniach górskich. Rozproszone proekologiczne systemy retencji wód. Metody opóźnienia spływu wód opadowych i roztopowych. Nowoczesne zasady ochrony ujęć wód pitnych w leśnych zlewniach górskich jako element zabezpieczenia infrastruktury krytycznej i strategicznej.</p>
10:30-10:45	Przerwa kawowa – zbiórka i wyjazd w teren
11:00-15:30	<p>Mariusz Czop</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duszniki Zdrój – zbocze z licznymi drogami zrywkowymi. Charakterystyka procesów erozyjnych związanych ze zmianą szaty roślinnej. Praktyczne możliwości ograniczenia erozji. • Dolina potoku Laska – dolina cieków górskiego o dużej intensywności procesów erozyjnych. Proekologiczne metody zabezpieczenia zboczy. • Dolina potoku Rogoziniec – typowe zbocze w leśnej zlewni górskiej. Charakterystyka procesów erozyjnych. Proekologiczne metody zabezpieczenia zboczy i koryt cieków w celu zwiększenia retencji wód i opóźnienia ich spływu.
15:30-17:00	Obiad
17:00	Zakończenie szkolenia i wyjazd uczestników